

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Макъ

Бэдзэогъум и 27-р — Адыгейим
къэралыгъо гъэспыкъе из зыхъугъэ Маф

1923-рэ ильесым
гъэтхапэм
къышегъэжьагъэу къыдекъы

№ 223 (22672)

2022-рэ ильес

Гъубдж

ТЫГЪЭГЪАЗЭМ и 6

ОСЭ Гъэнэфагъэ итэп

тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тисоциальне нэклубгъохэр

6 +

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъэзет

АР-м и Парламент

Хэбзэгъэуцугъэ шъхъаIэр аштагъ

АР-м 2023-рэ ильесымкэ ибюджет, 2024 — 2025-мкэ агъэнэфагъэхэм, шокл зимыэ медицинэ страхованиемкэ республикэ фондым ибюджет, социальнэ лъэныкъо зэфэшьхъафхэм афэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцугъэхэм япроектхэм, нэмыкыбэхэм щатегушиагъэх тыгъусэ АР-м и Къэралыгъо — Совет Хасэм я XVIII-рэ зэхэсигъоу илагъэм.

Аш хэлэжьагъэх Адыгэ Республикэм и Лышьхъэу Къумпъыл Мурат, Правительствэм

хэтхэр, къулыкъу зэфэшьхъафхэм ялащэхэр. Зэхэсигъор зэришагъ Адыгейим и Парламент и Тхъаматэу Владимир Нарожнэм.

Зэклэмэ апэу Денис Матви-

енкэр Тэхъутэмькье районым ихыкум участкэу N 4-м ихыкумышшэу гъэнэфэгъэнэм де-

путатхэр тегущыиэхи, дырагъэштагъ.

Нэйжым къэкторэ ильесым республикэ бюджетыр зыфэдэштым, 2024 — 2025-рэ ильесхэмкэ агъэнэфагъэхэм афэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцугъэм ипроект тегущыиагъэх. Парламентым и Тхъаматэ игуадзэу, хэбзэлахь ыкыи экономикэ политикэмкэ, предпринимательствэмкэ ыкыи

(Икэух я 2-рэ нэклуб. ит).

Унэгъо ныбжыкIэхэм апай

Унэгъо ныбжыкIэхэм псэуплэ ягъэгъотыгъэним тегъэпсыхъэгъэ программэр республикэм зэрифэшьуашэу щылхырыщигъэним Адыгейим и Лышьхъэу Къумпъыл Мурат ынааэ тет. Аш игъэцэклэн пэуухьащт мылькур мы ильесым фэдитлукъэ нахыубэ ашыгъ.

Урсые Федерацием икъэралыгъо программэхэр зэрифэшьуашэу зыщаагъэцакIэхэрэм ашыщ Теуцожь районыр. Аш иадминистрации псэольшынымкэ ыкыи архитектурэмкэ

иотдел ипащэ игуадзэу Нэхэе Адам джырэблагъэ гушыгъэтуу тифэхъугъ.

Ильесыбэ хъугъэу мы лъэныкъом фэгъэзагъэу, хашыкъы фырилэу юф ешэ, къеулэхэрэм

къырахьылпэн фэе тхылхэр зэхэугуфыкыгъэу къафелуатэ, лэпилэгъу афэхъу. Программэхэр районым зэрэшагъэцакIэхэрэм ашт къытфилотагъ.

— Федеральнэ программэу

«Унэгъо ныбжыкIэхэм псэуплэ ягъэгъотыгъэним» хахъэу Адыгэ Республикэм ипрограммуу «Псэуплэхэр ыкыи коммуналын фэло-фашлэхэр 13рын фэгъоу щитынхэр» зыфило

рэмкэ юф тэшэ, — **къеуатэ Нэхэе Адам.** — Унэгъо ныбжыкIэхэм неуцырэ мафэм яцыхъэтельным, кълэццылхэр бэу

(Икэух я 3-рэ нэклуб. ит).

Хэбзэгъэуцугъэ шъхьаIэр аштагъ

(ИкIеух).

ЛэкIыб зэпхыныгъэхэмкэ Комитетим ишаIу яшэ Мухамед ятлонэрэ еджэгум фагъэхъазыргъэ проектым гъэтэрэзыжынэу фашыгъэхэм ашигъэгъозагъэх. Ахэр 25-рэ мэхъу. Апэрэ еджэгумкэ зыхэппльягъэхэм кынфагъэзэжки, гъэтэрэзыжынэу фашыгъэхэм яшуагъэкэ сомэ миллиарди 7-рэ миллион 464-м ехъу 2023-рэ ильэс бюджетым кыхэхъуагъ. Аш тетэу хахъохэмкэ сомэ миллиард 37,3-рэ хүщт, хъардажхэр сомэ миллиард 38,8-м ехъуагъ.

Ятлонэрэ еджэгум зыхэппльэштхэм кынфагъэзэжки сомэ миллиард 514-м ехъуагъ гъэтэрэзыжынхэр афэшыгъэнхэм депутатхэр ары киешакло фэхъуагъэхэр. Культурэм, медицинэм, спортым алъеныхыкъокл щыклагъэу щыгъэхэм ядэгъэзыжын, бюджетым епхыгъеу тоф зышхэрэм ялжжапкэ

щыхаплъэхи, хэбзэгъэуцугъэр аштагъ.

Нэужым нэжж-лужжэу ё сэ-

щыцэцкэгъэнхэм фэшл аш тегъепсыхъэгъэ программэм кыхэлажжэу, газым изэбгырынх фэгъэзэгъэ организациехэм ямылтуу па атырэ хэбзэлахъхэмкэ фэгъэкотэнхэр ялхэнхэу кызыщиорэ законыри мы зэхэсигъом щаштагъ.

Мы уахтэм «социальнэ дагизификацием» фэгъэхъигъэ программэр Адыгэим щыльягъякуат. Республикомкэ унэгъо мини 6,2-м ехъу аш кыхеубитэ, лъэу тхиль 5672-рэ къатыгъ, зыфыращлъагъэу, мы

гъэстинипхъэр непэ зыгъефдерэр унэгъо 800 мэхъу.

Унагъом, ныгъом, тыгъомыкы киэлэццыкльюм якъеухуумэн фэгъэхъигъэ республике законым лъяплъэн имызэу къенэхээ киэлэццыклью, зиххэхъогъо, чыилэе кын ифагъэхэм хэушхъафыгъигъэ учреждениехэм социальнэ лэпыгъу ашагъотынэу фитынгъэхъэ къареты.

УФ-м и Правительствэ и Тхъаматэ игуадзээ Виктория Абрамченкэм фэгъэзэгъэ джэпальэрэ республике Парламентым идепутатхэм агъэхъазыри мы зэхэсигъом щаштагъэр псым епхыгъэ псэуалэхэм (водные объекты) ягъэфедэн фэгъэхъигъ.

Депутатхэм афэрэзагъ

Агъэнэфагъэхэм затегущы-иэхэм ыуж АР-м и Лышхэу Къумпъыл Мурат гүшчээр ыштагъ. Ильесым пыкыгъэ уахтэм зэшхэхъигъэ хуульхэм, анах шхъаIу зидэлажжэхэрэм киеклеу къатегущыиэзэ, хэушхъафыгъигъэ дээ операциер зырагъэхъагъэм кыншыбулагъэу аш республикем ишх зэрэхилхъэрэм кынгъигъэхъигъ. Адыгэир Херсон хэкум и Геническэ район дээлэй, киэлэццыклью Ыыгыпхэхэр, еджа-пхэхэр щегъэцкэхъых, псэу-

пхэхэр зэтырегъэпсыхъажых, шүшлэе лэпыгъигъур мэфиштиш тешэ къэс етуупши. Лышхэу кынзэриуагъэмкэ, фэтэрбыэ зэхэт унэу барьцэкцэхъын умьлэкыищхэр икэрыклью щашыжынхэр ашэ иль. Мы хэкум зышхъэе кызыжыжки Адыгэим къэклижыгъэ нэбгырэ 525-мэ псэукэ амал тэрэхэр ялэнхэм ыуж итих. Республиком ишаIу инашхокл ахэм кынмэф щыгынхэр ращэфынхэу сомэ мин 20 зырыз аратыщт. Джаш фэдэу мобилизацием кыхиубытагъэхэм ящыклагъэр икью алэкгъэхъэгъэным пыльых, аш имызакью, ахэм яунагъохэм лэпыгъу афэхъух.

Ахэм адаклоу лъэпкэ проектхэм, къэралыгъо программэхэм къадэллытагъэу республикем щырахъижъэгъэ ювшэнэр плаильхэм адиштэу зэшшуахы, талээ пшээрильтэу ялхэм къащыклагъэр.

— Юфэу етхыхыжъэрэ постэуми япхырынх депутатхэр чанэу кыхэлажжэх, яшюгъэшко къагъякло, арышь, сышуффэрэз. Зэшлэхэрэр цыфхэм къагъякло, осэ ин кынфашы. Ары тэркэл анах мэхъэнэ ин зи-лэр, — кынгуагъ республиком ишаIу.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Сурэхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

индексации шыгъэнхэм ар апэхуяшт.

Законопроектым зытегу-шыгъэнхэм ыуж, гъэтэрэзыжынхэр зэхээ кынфагъэзэжки хэбзэгъэуцугъэр ятлонэрэ еджэгумкэ аштагъ.

Шоокл зимыгъэхэм медицинэ страхованиемкэ АР-м и Чыилэ фонд 2023-рэ ильесымкэ ибюджет ыкни 2024 — 2025-мкэ агъэнэфагъэхэм афэгъэхъигъэ хэбзэгъэуцугъэм ипроектэу ятлонэрэ еджэгум кынфагъэхъязырьгъэм зыпари гъэтэрэзыжын фашыгъэп. Аш Парламентым изэхэсигъ

къатыгъэ зиIеу, лъяплъэн зищыклагъэхэр зыштэрэ унагъохэм, псэушхъэхэм узэрадэзеклохтим, ювшэнэхим икэхъумэн, ешшуагъэхэм е наркотик зыгъэфдэхэрэм лэпыгъу ятагъэнхэм, хэдзынхэмкэ фитынгъэхэм афэгъэхъигъэ республике хэбзэгъэуцугъэхэм зэхъокынгъэу афэхъуштхэм афэгъэхъигъэ законхэм, законопроектхэм атегущыгъэр, аштагъях.

Гъэстинипхъэ шхъуантээр цыфхэм алэкгъэхъэгъэнхэм зыпари гъэтэрэзыжын фашыгъэп. Аш Парламентым изэхэсигъ

ЮфшIЭПIЭ чыпIЭхэр къафагъоты

Херсон хэкум зышхъэе кызыжыжыгъэхэм Адыгэим лэпыгъу щарагъэкы-хэрэм ашыщ ахэм юфшIэн къазэрафагъотырэр.

Республикем и Лышхэу кынзэхийгъэшыгъэмкэ, кынзэдэхийгъэхэе чыпIэм хэгъозэнхэм пае къагъэкошыгъэхэм юф ашэн гүхэль ялэн фае. Гүшчээ пае, Виктор Георгиевыр поселкэу Каменномостскэйн культурем и Унэу дэтым художественнаа паще фэхъугъ. Аш ыпэкхэ ар Херсон хэкум күлтүрэмкэ и Ордэунэ ипэшагъ, джы Адыгэим илэпээсэнгъэ шигъэфдэн ыльэкыгъ. ЧыпIэ гээорышланлэм илэфышлэхэм яхьатыркэ Виктор Георгиевыр кынзэкошыгъэхэм мэфишлэхэе нахь темышлагъэу юфшланлэ рагъэ-

гъотыгъ, джы поселкэим ишаIу Владимир Петровым игъусэу гъэсэнгъэ-культурнэ проектхэр егъэхъазырх, зоопарк цыклью ишын дэлажжэ. Мы охьтэ благъээм Марина Цветаевам фэгъэхъигъэ юфхъабзэ зэхицэнэу егъэхъазыр, Ильесымкэ мэфэклю къэблагъэрэм зыкъышызышыт артист ныбжыклем юф адешэ.

Ахэтын ахэм водителхэу, музей юфышлэхэу, ублээлээ классхэм якэлэеэгъаджхэр юфшланлэ чыпIэ зыгъотыгъэхэр.

Къумпъыл Мурат Адыгэим къэкошыгъэхэм зэлуклэгъу

задешым, анах гумэкыгъо ялхэр зыфэдэхэр зеригъэшлэхжэх. Сабийхэр киэлэццыклью Ыыгыпхээ ятагъэнхэр, гүртэд эджецэхэрэх, медицинэ юкы психологоческэ лэпыгъу зищыклагъэхэм ягъэгъотыгъэнхэр, нэмэхкэ юфыгъохэр зэшшохыгъэ зэрэхъухэрэм ежж ышхъэкэ АР-м и Лышхэу лъэп-лээ.

«Фэбагъэ хэлъеу шуукызэрэтпэгъокыгъэм пае «тхъашууегъэпсэу» кыншьотэо. АР-м и Лышхэу Къумпъыл Мурат, къулукъушланлэу кындуулжжэхэрэм, унэхэр тээзигъэгъотыгъэхэм тафэрэз. Аш фэдэу лэпыгъу кытэшшумытыгъээмэ, тэтиофхэр дэицтэгъэх», — кынгуагъ комплексэу «Горный» зыфиорэм чагъэтэсхъагъэхэм ялашэу Антон Щетининим. Ар Мыеекуапэ кыншыхъугъ, джырэ уахтэм Херсон кынкыжки ильэнхэм гупсэ кынгъээжжигъигъ.

ІЭПҮІЭГЬУ ЗЫФЭХЬҮХЭРЭМ АХЭХЬО

Аужырэ ильэсхэм хүгуяа-шагъэу дунаим кытхехъухъэхэрэм, гүшүүлэх пае, пандемием, санкциеу Урысын кыпагъохыгъэхэм, бизнесыр льешэу «зэрэдзэ». Аш фэдэ охьтэ кынным предпринимательхэм үзүүлэгчийн ятыгъэнүү фэгъээзгээ гупчэхэм ялоофшэн игъо дэдэу щит.

афэхьүүтых. Нэгбүрэ пэпчь сомэ мин 500 кыратынэу программэм кыядэлтыага.

пае гурьт еджапэхэм, колледжхэм, университетхэм юф адашэ, мэкъэгъэхүэр атыхээ,

Мы лъэнэхъю дэдэм ипрограммэу унэе былымэхъо фермэ зыгтээпсү зыштоигъохэм һэптигэту ятыгзэнэм фэгъэхьыгээм сомэ миллион 30-м нэсэу къатынэу къыщёо. Ахэм ашыщ хэлажээ зыштоигъохэм яльэу тхылхэм яштэн къихаашт 2023-рэ ильэсэм игъэтхэпэ мазэрагъэжьэштэу ары Гупчэм испециалист шыхаа ѿ къызэриуагьэр.

федэхэрээр ильэс къэс нахьыбэ мэхьу. ЁпыІэгъу ишыкIагъэу лъэIу тхыль къэзытуу е егъоджсан Йофтхъабзэхэм ахэлэжьэнэу иэбгыре минитIум ехьу ильэсэм къытэолIагь. Цыфхэм цыхъэ къызэртфашиIынам тиIарыIагьу иэага-

Мынхэм ямызакъоу, Гупчэм
егъеджэн юфтьхабзэхэри щы-
зэхашэх. Бизнесым игъэпсын
кызыщбэгъэжьэн фаем, зызэ-
ребгъэушъомбгүүщым ишыкли-
гэхэм, продукцием илүгээкын,
лэккыбым игъэклон юфыгъоу
апыльхэм, къералыгъо лэпны-
гъоу агъефедэн алъэккыщхэм,
нэмыхкхэм афэгъэхыгъэ лек-
циихэм, мастер-классхэм кэ-
ллэеджаклоу ашпшэрэ классхэм
арысхэм къащегъэжьагъэу,
ильэс пчъагъэ хуугъэу предпри-
ниматель юфыр зышлэхэрэм
анасынжыгу ахагъалажьх. Аш-

ХҮҮТ НЭФСЭТ.

Непэ лъэныкъо пэпчь Поми хъунэу грант-хэр, субсидиехэр къадэлъытаагъэхэу программэ зэфэшъяафхэр язх. Гуцыйэм пае, зигъот макIэхэм социальнэ IэпыIэгъу ятыгъэнүү фытегъэпсихъагь «Социальнэ зээгъыныгь» зыфиIорэ программэр.

*тельхэм атырэр къэра-
лыгъо пошлии закъор
ары, — къыуагъ аш.*

Непэ лъэнъякъо пэпчъ поми хъунэу грантхэр, субсидиехэр къадэлъытағъэхуу программэ зэфшъяфхэр ялэх. Гуышыэм пае, зигъот макіхэм социаль-нэ ӏэпүйэгъу ятыгъэним фытегъэпсыхъягъ «Социальнэ зээз-пыныгъ» зыфиорэ программэр. Ащ фэдэ унагъом ежъ инүе хъызмет ыгъэпсыним пае сомэмин 350-рэ къэралыгъом къы-ритынэу къышело. Ащ фэдэ ӏэпүйэгъу фаехэр «Мой бизне-сымрэ» АР-м ӏошлэнымкэ ыкки социальнэ хэхъоныгъэмкэ и Министерствэрэ зедеэхээз-тхыльхэр афагъэхъязырхэшь, зэнэкъокъухэм ахагъелажьэх.

ным фытегъэпсыхъагъери. Аще хэлажкъэмэ зышлонгъо Гупчэм зыкъыфэзыгъазэхэрэм яльчуу тхылхэм яштэн, ильэсэү икырэмкэ, мы тхьамафэр ары заухыгъэр. Дзэхъохуу Адам кызыэрэтиуагъэмкэ, нэбгыре 13 мэхүү лъэчүү тхылъ къээзытыгъэр. Нэмэйкэу ящыклагъэхэм ягъэпсынкэ ахэм |эплигъу

Ныдэлъфыбзэм фэгъэхьыгъагь

Ныдэлъфыбзэм ыкчи культурам якызызетгээнэн, язгэшэн фэгъэхьыгъэ юфыгъохэм атегущыагъэх. Юфтыхъабзэм нэбгырэ шынту фэдиз хэлжьагь.

АР-м гъэсэнгъэмэрэ шэныгъэмрэ и Министерствэ, Адыгэ къэралыгъо университетыр, Адыгэ филологиемрэ культурэмрэ ифакультет юфтыхъабзэм кэшакло фэхуугъэх.

Дунэе шэныгъэ-практическэ конференциеу «Лъэпкъ цыкъумэ якультурэрэ яныдэлъфыбзэрэ дунани зэрэхгээшагъэхэр» зыфиорэр Адыгэ къэралыгъо университетым мы мафэхэм щыкъуагь.

Тхыльзу «Адыгэмэ якультурэ ыкчи яунгъо зехъя!» Адыгэ хабзэрэ зыфиорэм икъэгъэлэгъонкло юфтыхъабзэр аублагь. Адыгэим къэралыгъо гъэпсыкэ зилэр ильсэ 100 зэрэхуугъэм фэгъэхьыгъэу ар къыдагъэкъыгъ. Адыгэхэм яшэн-хабзэхэр, якультурэ, ятарихь мы тхыльым ижьеэтигъэу къышыхаутыгъ.

Къээрэугъоигъэхэм шүфес къарихыгъ АР-м гъэсэнгъэмэрэ шэныгъэмрэ и министрэ игудээ Артем Журавель.

— Непэрэ форумын мэхъанэ ин ил. Ныдэлъфыбзэм икъызэтгээнэн зэклэми зэдтийю. Гъэсэнгъэм исистемэ къыдыхэлжлытгээ ёгъэджэгъу съхьатхэм анэмкло, адыгагъэм, адыгэ культурэм язгэшэн уахтэ тырагъэктодэн фаеу сэлтигэ. Аш тикэлэгъаджэхэр фэхъазырх, сыда пломэ ныдэлъфыбзэр, культурэр зэрашэрэм даклоу кэлэеджаклохэр зэрдэжжэтихэлжьхэм якыдэгъэкъын ялахьшү хальхъэ. Мы лъэнкъомкло Адыгэ къэралыгъо университетым юф зэрэдатшэрэм хэдгэхъошт, — **къыуагь Абхазым къыкыгъэ Батал Хагуш.**

Нэужий АР-м культурэм кэ иминистрэ игудээ Кушу Светланэ, Адыгэ къэралыгъо университетым ипроректореу Михаил Силантьевыр, гуманитар ушэтэнхэмкло Адыгэ Республика институтим ипащэу Лытужу Адам гүшүэ аратыгъ.

— Лъэпкъ цыкъухэм абзэ къодыжынным ишнагын щы!. Адыгабзэр закъор арэл, тэ тыбзэки аш фэдэу щынагын щы!, тигумэкъыгъохэр зэфэдэх. Миш фэдэ форумхэм яшуагъэ къеклонэу сэлтигэ, — **къыуагь Абхазым къыкыгъэ Батал Хагуш.**

Нэужий АКУ-м адыгэ филологиемрэ культурэмрэ ифакультет идеканэу Хамырзэко

Нуриет адыгабзэм имехъанэ зыкъегъээтгээним, хэхъонэгъэхэр юшынхэм афэш шэгъэн фаехэм, юфыгъо зэшшуахыхэрэм къатегущыагъагь. Адыгабзэм имехъанэ цыфхэм къагурыоним, шу альэгъуним пае ашшээрэ еджаплэм юфтыхъабзэхэр бэу щыззахшэх. Ахэм зэу ашыц ильсэ пчагъэ хъуягу щырагъэкъохырэ адыгэ диктантыр. Джащ фэдэу мыгъэ ятлонэрэу адыгэ лагерь зэхашагь. Жэнэ Къырымызэ юцэкли щыт дунэе литературнэ зэнэхъокъум деканыр къатегущыагъагь.

Лъэпкъыбзэм якызызетгээнжын фэгъэхьыгъэ нэмыкло юфыгъохэм къээрэугъоигъэхэр атегущыагъэх, докладхэр къа-

шыгъэх, куп-купэу гошыгъэхэу юф ашлагь.

Тыгъэгъазэм и 2-м юфшэнэрэ падзэжыгъ. Мы мафэм нэмыкло юлььырхэм ашыц хъаклэхэм анэмкло, республикэм ирайонхэм ыкчи икъалэхэм къарыкыгъэ кэлэгъэдажэхэр ыкчи кэлэдажаклохэр форумым хэлжэгъа.

Программэм къыдыхэлжытгээ адыгабзэр ыкчи литературэрэ языгъэхыре кэлэеъяджэхэм яюфшэн зэрэзэхашэрэр къагъэлъгъуагь. Адыгэим ит гурыт еджаплэм ыкчи адыгабзэр зынзыэрэгашэрэ тирку университетхэу Дюздже ыкчи Эрджеис адэтхэм ашагъэфедэрэ методикхэм къатегущыагъэх.

Федеральнэ къэралыгъо шапхъэм адиштэу агъэпсыгъэ гъэсэнгъэ программехэу «Адыгэ литературэр», «Адыгабзэр» зыфиохэрэм лъэтгээцо афашыгъ. Тхыльхэм ашыцхэр шэныгъэ-методическэ советым юштагъэх ыкчи агъэфедэнхэрэ рагъэжжэшт.

Анах мэхъанэ зин юфтыхъабзэхэм ашыцыгъ этнокультурнэ гъэсэнгъэ гупчэу «АдыгLand» зыфиорэм икъыззэхүн. Джащ фэдэу дунэе онлайн-проектэу «Черкес шыхъэ цыкъу» зыфиорэр апэрэу зэхашагь.

«АдыгLand» зыфиорэр гупчэр я 8 — 10-рэ классхэм ашеджэхэрэм атегъэпсыхъагь. Аш къыдыхэлжытгээ адыгэ шэнхабзэхэм язгэшэн фэорышээр юфтыхъэбзэ гъэшэгъонхэр афызэхашшэштых.

«Черкес шыхъэ цыкъу» зыфиорэм республикэм ирайон зэфэшхъафхэм къарыкыгъэ кэлээджэко 43-рэ хэлжэгъ. Сыхатым къыклоц ахэм упчэ 50-м яджуапхэр къаратыжыгъэх. Адыгэ культурам, тарихым афэгъэхыгъэхэр ахэм ахэтгэгъ. Теклонгъэ къидэзыхыгъэр Улээ гурыт еджаплэу N 9-м щеджэрэ Гъубжъэко Тамил. Балл 50-м юшшэу 49-рэ къырихыгъ. Аш шүхъафтынэу планшет ратыгъ.

Ныдэлъфыбзэм имехъанэ зыкъегъээтгээнимкло мыш фэдэ юфтыхъабзэхэм шохьэ гъэнэфагъ зэрахэлжыр гушигээтигъу тызыфэхъу юцэдажэхэм къауагь. Программэм къыдыхэлжытгээ ансамблэу «Ащэмэзым» ижырэ адыгэ ордэдэжхэр къауагьэх. Адыгэим ичыпэ дахэхэр къаклухыгъэх. Джащ фэдэу хэдэйкынэмкло, пшэхъо сурэт шынымкло, пхъшшэнимкло сэнаушыгъэ ин зыхэльзэу тиреспубликэ юцэдажэхэрэм мастер-класс къагъэлъгъуагь.

ДЕЛЭКЬО Анет.

ЦЫФХЭМ АЩЫГҮПШЭРЭП

Хэгъэгү зэошхор кызежьагъэр мэзиц хуугъэу куаджэу Мамхыгэ дашигъэхэм Даур Джанхьот Джэбраилэ ыкъори ахэфэгъагь. Я 9-рэ хэушхьа-фыкыгэ сапернэ баталоным хэтэу ар зэуагь.

Калэу Керчь щылэу Теконыгъашом щыпэгъокыгь, ау ядэжь къэклюжынэу хуугъялэп, 1946-рэ ильэсийн ыкъэ нэс лагымзэлыхъухэм ахэтыгь.

Джанхьот Быракь Плыжым иорден, медалэу «За оборону Кавказа», Хэгъэгү зэошхом иорденэу ялонэрэ шуашэ зиэр, нэмэгдэл бэхжихээр кырратыгъэх.

Мамхыгэ кызэклюжым колхозым, нэужум районным иучреждениехэм юф ашишлагь. Заом, юфшэнд ыкъи хэбэгъеуцу куулжынхэм яветранхэм ясоветхэм ятхаметагь. Нахыжхэм я Советэу Адыгэ Республиком и Лышхъэ дэжь щылэм хэтыгь.

Мы тхыгъэм хэт сурэтым ишульягъохэрэм азыфагу дэтыр Даур Джанхьот, кыготыхэр ышыхэу Абдулахъэр Зулкъадрэ, ахэр зэшыхэу Даур Рахъэрэ Джебраилэрэ кыатекыгъэх. Щыри зы мафэм заом зэдьдашыгъагъэх.

Джанхьот ильэс 90-рэ хуугъэу идунай ыухыгь. Сабынтиф ыпүгү, къорэльфипши ил. Ахэм сабий 18 кыатекыгь.

Джанхьот кыныбэ пэкэкыгъэми, насыпышоу зильйтэжкыщтыгь.

Джанхьот кызыгъулахъэр мигъэ тигъэгъазэм и 5-м ильэс 100 хуугъэ.
(Тикорр.).

АР-м хэгъэгү клоц Iофхэмкэ и Министерствэ къеты

Хабзэр зыукъохэрэр агъэпщынэх

Урысыем хэгъэгү клоц Iофхэмкэ и Министерствэ экономикэ щынэгъончэнымкэ ыкъи къольхъэ тын-тыхынэм пэшүекогъэнымкэ иподразделение ыкъи полицием и участковэ уполномоченнэ иотделу Мыеекуапэ щылэм икуулжынхэм Iофхъабзэу зэрахъагъэхэм яшыагъэкэ сатыушылэхэм шыон пытэ зыхэт продукциер зыщифимытхэ уахтэм цыфхэм арашагъэу хуугъэ-шлэгиту кычлагъэшыгь.

Щысэ къэтхын, ильэс 36-рэ зыныбжь бзылфыгъэу Мыеекуапэ щыпсэурэм пчэдыхъым сыхъатыр джыри 11 мыхуугъэу шыон пытэ зыхэт продукциер аришагь. Джаш фэдэу Мыеекуапэ ирайон цыкхэм аышщ горэм дэт тучаныр зыгъэлжэйэрэ бзылфыгъэм сыхъатыр 22-м шлэгэхъэрэхэр ашыщтыгь.

Мы уахтэм ехъулэу мы Iофхэмкэ зэхэфийнхэр маклох. Аш кыкылэлтыклоу унашхъохэр ашыщтыгь.

Адьгейим иполице цыфхэм къяджэ, спирт зыхэт продукциер хэбзэнчэу ашэу рихылгэхэхэм зэлхыгъэх участковэ уполномоченнэм ителефон но-

мерэу 02-м (мобильнэ номерэу 102-м) төнххэу.

ПШЬЭДЭКЫЖЬ АХЫ

Цыфхэм яшылэныгьэ ыкъи япсауныгьэ, джащ фэдэу къэралыгъом иэкономикэ шлэгъончыгь щынэгъончэу щытнхэм фэорышэу шыон пытэ зыхэт продукциер къезыгъэхъялхэрэм къэралыгъом ынаа атет.

Административнэ хэбзэгъэуцгъэм къизэргъянафэрэмкэ, хабзэр аукъозэ шыон пытэ, этил спиртыр ыкъи спирт зыхэт продукциер къезыгъэхъялхэрэм пшьэдэкыжь арагъэхь. УФ-м и Уголовнэ кодекс истатьяу 171.3-м къизэргъянафэрэмкэ, лицензие ямылэу этил спиртыр, шыон пытэ ыкъи спирт зыхэт продукциер къезыгъэхъялхэрэм ыкъи языгъэхъялхэрэм, анахьэу товарын ыласэ сомэ мини 100-м ехъу хуумэ уголовнэ Iоф къафызлахь. Лажьэ зиэм ильэс 3-м щегжэгъагъэу 5-м нэс хъалс атыральхъэ.

Аш нэмэгдэл УФ-м и Уголовнэ кодекс къегъянафе хабзэр аукъозэ шыон пытэхэр ыкъи спирт зыхэт продукциер мызэу, мытлоу языгъэхъялхэрэм ыпэки мы лъэнхыкъомкэ администривнэ пшьэдэкыжь зэрахъялхэрэм ильэсийн нэс хъалс атыральхъанэ.

Хэбзэгъэуцгъэм къизэргъянафэрэм къынэжь имыкъулагъэхэм шыон пытэ зыхэт продукциер арашэн фитхэп. Мы лъэнхыкъомкэ хабзэр зыукъохэрэм администривнэ тазырэу сомэ мин 50 фэдиз тыральхъэ, мы Iоф дэдэмкэ ятланэу кызыгаутыкэ уголовнэ пшьэдэкыжь рагъэхъицт.

ЛъЭМЫДЖХЭМ ЯГЪЭКІЭЖЫН АУХЫ

Мыеекъопэ районным ит Абдэхъабзэ икэту Новосвободнэм клоэр гъогум псыхьюу Вонючэ зыщизэтичирэм тель лъэмиджыр мы уахтэм агъэклижы. Лъэнкэ проектуу «Щынэгъончэ ыкъи ишхъэшихэм адшиштэрэ гъогухэр» зыфиорэм къыдыхэлтыгъаа аш Iофшиэнхэр щырагъэжъягъэх.

Псэуальэр зыгъэкіэжырэ АО-у «Ростовавтомост» зыфиорэм испекалистхэм яофшэн шалхъэхэм адшиштэрэ зэрахъялхэрэм Адьгейим иводительхэр щыгуузэх. Республиком и Гъогу фонд иаххщэкэ Мыеекъопэ районным щацэцэлжыгъэх лъэмиджитур мы организациер ары зиофшлагъэхэр. Джыри метрэ 31,58-рэ зикыхъэгъэх лъэмиджым ильцэклэжынкэ «Адьгейавтодорыр» къэралыгъо зэзэгынныгьэм адькэтхагь.

Шышхъэу мазэм аш яофшэнхэр щырагъэжъягъэх. Псэуальэр зыгъыгь пкээу жыс хуугъэхэр чахыхи, ахэм ачылэлкэ нахь лъагэхэу ыкъи автомашинэ нахь онтэгъухэри ылтынхэм тегээпсихъялхэр чагъяаулагъэх, лъэмиджыгъури, аш тель асфальтыгь зэблахъулагъэх.

Аш фэдэу пытэ зерашыгъэм ишшүүлэхээ мэкүүмчым пыльхэм япродукции бэдээршылэхэм зэраращэлэшт гъогур зэблахъун альэкыгь. Джы автодорийн 500 фэдиз зы мафэм зыщизэблэхъирэ гъогум имэхъянэ нахь ин хъущт.

— Автотранспортеу рыклощтыми, пъэрсрыклохэм ящынэгъончъягь къыдэлтыгъаа лъэмиджым игъэклэжын паа проектуу дгэхъязырьигь, — кылыагь «Адьгейавтодорыр» пъэрэшшинымкэ иотдел ипащэу Павел Бахтиним. — Лъэмиджым ыбгүйтүүлийн лъэрсрыклохэм алаа зэлпрыклохъирэ илэнхэр, ахэр транспортны ильгогу пытугъэнхэу дъэнэфагъэ, лъэмиджышхэм ар агъэцэлжагь.

Мы уахтэм зэпэдзаплэхэр агъэптих, нэужум тамыгъэхэр асфальтым щагъэтхынхэш, зищылагъэр зэкэрии риклонэу кызэзяуахъжыщт.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашь

Социальнэ лъэнъюкъомкэ къэралыгъо фэло-фашлехэм ягъэцкэлэн епхыгъэ къэралыгъо заказыр зэшлозыхыщтым игъэнэфэнкээ электрон шыкъем тетэу зэдашыре зэзэгъыныгъэм фэгъэхыгъэ Положением зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Федеральнэ закону N 189-р зытетэу «Социальнэ лъэнъюкъомкэ къэралыгъо (муниципальнэ) заказым ехыилагъ» зыфиоу 2020-рэ ильэсэм бэдзэогъум и 13-м къидэкыгъэм ия 21-рэ статья ия 3-рэ 1ахь диштэу АР-м иминистрэхэм я Кабинет **иунашь ёшы:**

1. Социальнэ лъэнъюкъомкэ къэралыгъо фэло-фашлехэм ягъэцкэлэн епхыгъэ къэралыгъо заказыр зэшлозыхыщтым игъэнэфэнкээ электрон шыкъем тетэу зэдашыре зэзэгъыныгъэ фэгъэхыгъэ Положением мыш фэдээ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) я 4-рэ пунктым хэт гущылехэу «общественэ финансхэмкэ къэбар системэ гъэнэфагъеу щылэм тельтагъа» зыфиохэрэм ачылпэлкэ гущылехэу «электрон шыкъем тетэу» зыфиохэрэм тхыгъэнхэу;

«электрон шыкъем тетэу» зыфиохэрэм тхыгъэнхэу;

2) я 5-рэ пунктым хэт гущылехэу «къэбархэмкэ системэ «Электрон бюджет» зыфиохэрэм хэгъэкыгъэнхэу;

3) я 8-рэ пунктым хэт гущылехэу «информационнэ системэ гъэнэфагъэм тетэу» зыфиохэрэм ачылпэлкэ гущылехэу «электрон шыкъем тетэу» зыфиохэрэм тхыгъэнхэу;

4) я 9-рэ пунктым къышыублагъеу я 14-рэ пунктым нэс ахэт гущылехэу «Электрон системэм тетэу» зыфиохэрэм ачылпэлкэ гущылехэу «электрон шыкъем тетэу» зыфиохэрэм тхыгъэнхэу;

5) я 14-рэ пунктыр мыш тетэу тхыгъэнхэу:

«Зэнэкъокым фэхъугъэ къэуххэмкэ теклоныгъэр къыдээхыгъэм дао горэ илэ хүумэ, зы юфшлэгъу мафэм къыклоц къулыку гъэнэфагъэу аш фэдэ юфшлэгъэмкэ щылэм электрон шыкъем тетэу лэклагъахъэх щыклагъэхэу проектым фальгъугъэхэр».

Официальнэ къызыхаутыре мафэм къышыублагъеу мы унашьом къуачэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ ипшъэрэльхэр зыгъэцакъу КІЭРЩЭ Анзаур.

к. Мыекъуапэ,
чъэлгогъум и 11, 2022-рэ ильэс
N 254

Адыгэ Республикэм Йофшлэнэмрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ иунашь

Адыгэ Республикэм Йофшлэнэмрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ иунашьоу N 308-р зытетэу «Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къыхагъэкынышь къэралыгъо бюджет ыкчи автоном учреждениехэм субсидиехэр зэраэллагъэхъащхэм фэгъэхыгъэ Положением зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм ехыилагъ» зыфиоу 2020-рэ ильэсэм тыгъэгъазэм и 22-м къидэкыгъэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашьоу N 262-р зытетэу «Къэралыгъо бюджет ыкчи къэралыгъо автоном учреждениехэм субсидиехэр зэраэллагъэхъащхэм ехыилагъ» зыфиоу 2020-рэ ильэсэм тыгъэгъазэм и 15-м къидэкыгъэм диштэу **иунашь ёшы:**

1. Адыгэ Республикэм Йофшлэнэмрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ иунашьоу N 308-р зытетэу «Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къыхагъэкынышь къэралыгъо бюджет ыкчи автоном учреждениехэм субсидиехэр зэраэллагъэхъащхэм фэгъэхыгъэ Положением зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм ехыилагъ» зыфиоу 2020-рэ ильэсэм тыгъэгъазэм и 22-м къидэкыгъэм мыш

фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

«2.8. Урысые Федерацием гражданхэу, лэклиб къэрал гражданхэу ё граждансуе зимылэхэу Украина, Донецкэ Народнэ Республика, Луганскэ Народнэ Республика, ренэу ачылпэсүүтгэхэу егъэзгэй юфкэ а чылпэхэр къээзигынэхи Урысые Федерацием къэкощыгъэхэм шхъяэгъэзэйлэх ягъэгъэтийнэмкэ ыкчи гъэшхэгъэнхэмкэ ящикигъэ юфхъбзэхэр зэклээзэхъащхэм фэгъэхыгъэ.».

2. Къэбар-правовой отделын:

— мы унашьор Адыгэ Республикэм Йофшлэнэмрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ исайт ыкчи къэралыгъо хабзэм игъэцкэлкэ къулыкухэм я Интернет-сайт аригъэхъанеу;

— гъэзетхэу «Советскэ Адыгэимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», джащ фэдэу мазэм ээ къыдэкырэ тхыльэр «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр» зыфиорэм къарагъэхъаным пае алэклигъэхъанеу.

3. Зыкъэлхэхэр мафэм къышыублагъеу мы унашьом къуачэ илэ мэхъу.

4. Унашьом игъэцкэлэн зэрэкорэм сылтыпльэнэу сэ сшхъэкэ зыфэсэгъазэ.

Министрэ МЫРЗЭ Джанбэч

к. Мыекъуапэ,
шэлгогъум и 16, 2022-рэ ильэс
N 272

Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет иунашь

Амыгъэкощырэ мылькур бэджэндэу зэраштэрэм фэгъэхыгъэ зэзэгъыныгъэхэр, ылкэ хэмыльэу амыгъэкощырэ мылькур агъэфедэнэмкэ зэзэгъыныгъэхэр, мылькур доверенносткэ зэрагъэзекорэм фэгъэхыгъэ зэзэгъыныгъэхэр, къэралыгъо е муниципальнэ мылькумкэ фитыныгъэхэр нэмыхыкым фэгъэзагъэ зэрэхъуяхэр къызыщыгъэлэгъогъэ зэзэгъыныгъэхэр защадашьирэ зэнэкъокуухэр е аук-

ционхэр зэрээхашэр шыкъем ехыилагъ» зыфиорэм, Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет ехыилэгъэ Положением адиштэу Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет **иунашь ёшыгъ:**

1. Псэуплэлкэ амыгъэфедэрэ псэуальэм щыщэу квадрат метрэ 51-рэ хьоу мыш фэдэ чылпэл щылэр: Мыекъопэ район, псэуплэу Краснооктябрьскэр, урамэу Кирличнэр, 13, ун. 2 — 7-р, оффискэ гъэфедэгъэным епхыгъэу предложениехэр къызыщахын, фитыныгъэ зиэхэр зыхэлжээнхэ альэкыщт аукцион шхъэихыгъэ зэхэшгэгъэнэу. НДС-р хэмитэу ильэсэм сомэ 67320-рэ бэджэндылкэ атынэу гъэнэфэгъэнэу.

2. Задаткэу атыштыр бэджэндылкэ пэублэм ипроценти 10-у гъэнэфэгъэнэу.

3. Зэзэгъыныгъэм зыкъатхэхэрэм щегъэжьагъэу бэджэндылкэ зэзэгъыныгъэр ильэси 5 пэлэлкэ эдашьыгъэу гъэнэфэгъэнэу.

4. Кадастэр уасэр зыгъэнэфэрэ, сатыур зэхэзыщэрэ отделым аукционыр зэрэшьэштэм ехыилэгъэ мэкъэгъэлэум диштэу аукционым изэхэшэнкэ амалхэр зэрихъанхэу.

5. Мы унашьор зэрагъэцакъэрэм гүунэ льысфынэу зыфэсэгъазэ.

Комитетын итхъаматэу И. П. БОЧАРНИКОВА

к. Мыекъуапэ,
шэлгогъум и 21-рэ, 2022-рэ ильэс
N 436

Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет иунашь

Амыгъэкощырэ мылькур бэджэндэу зэраштэрэм фэгъэхыгъэ зэзэгъыныгъэ защадашьирэ аукцион зэрээхашэрэм ехыилагъ

Урысые Федерацием и Граждан кодекс, 2006-рэ ильэсэм бэдзэогъум и 26-м аштэгъэ Федеральнэ закону N 135-р зытетэу «Сатыумкэ нэкъокъон альэкынымкэ яфитыныгъэхэр къеухумэгъэнхэм ехыилагъ» зыфиорэм, монополием пэшүеклөгъэнымкэ Урысые и Федеральнэ къулыкуу 2010-рэ ильэсэм мэзаем и 10-м ышыгъэ унашьоу N 67-р зытетэу «Амыгъэкощырэ мылькур бэджэндэу зэраштэрэм фэгъэхыгъэ зэзэгъыныгъэхэр, ылкэ хэмыльэу амыгъэкощырэ мылькур агъэфедэнэмкэ зэзэгъыныгъэхэр, мылькур доверенносткэ зэрагъэзекорэм фэгъэхыгъэ зэзэгъыныгъэхэр, къэралыгъо е муниципальнэ мылькумкэ фитыныгъэхэр нэмыхыкым фэгъэзагъэ зэрэхъуяхэр къызыщыгъэлэгъогъэ зэзэгъыныгъэхэр защадашьирэ зэнэкъокуухэр е аукционхэр зэрээхашэрэ

шыкъем ехыилагъ» зыфиорэм, Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет ехыилэгъэ Положением адиштэу Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет **иунашь ёшыгъ:**

1. Псэуплэлкэ амыгъэфедэрэ псэуальэм щыщэу квадрат метрэ 278,2-рэ хьоу мыш фэдэ чылпэл щылэр: Мыекъопэ район, къутырэу Кармир-Астх, ур, Центральнэр, 28-А, производственэ гухэльхэм апай гъэфедэгъэным епхыгъэу предложениехэр къызыщахын, фитыныгъэ зиэхэр зыхэлжээнхэ альэкыщт аукцион шхъэихыгъэ зэхэшгэгъэнэу. НДС-р хэмитэу ильэсэм сомэ 158574-р бэджэндылкэ атынэу гъэнэфэгъэнэу.

2. Задаткэу атыштыр бэджэндылкэ пэублэм ипроценти 10-у гъэнэфэгъэнэу.

3. Зэзэгъыныгъэм зыкъатхэхэрэм щегъэжьагъэу бэджэндылкэ зэзэгъыныгъэр ильэси 5 пэлэлкэ эдашьыгъэу гъэнэфэгъэнэу.

4. Кадастэр уасэр зыгъэнэфэрэ, сатыур зэхэзыщэрэ отделым аукционыр зэрэшьэштэм ехыилэгъэ мэкъэгъэлэум диштэу аукционым изэхэшэнкэ амалхэр зэрихъанхэу.

5. Мы унашьор зэрагъэцакъэрэм гүунэ льысфынэу зыфэсэгъазэ.

Комитетын итхъаматэу И. П. БОЧАРНИКОВА

к. Мыекъуапэ,
шэлгогъум и 21-рэ, 2022-рэ ильэс
N 437

